

Jaarverslag 2021

april 2022

Foto's campagnebeelden IVN

ivn natuur
educatie
Amersfoort

Inhoudsopgave

Het jaarverslag van de werkgroep Natuurfotografie ontbreekt (nog).

Inleiding en bestuur	. . . . .	4-6
Cursussen	. . . . .	7
Duurzaamheid	. . . . .	8-9
Handen uit de mouwen	. . . . .	10
Jeugdnatuurclub	. . . . .	11-12
Knotten	. . . . .	13
Natuurexcursies	. . . . .	14-15
Natuurlezingen	. . . . .	16-18
Ruimtelijke Ordening & Milieu	. . . . .	19-20
Vleermuizen	. . . . .	21
Lieveheersbeestjes	. . . . .	22
Geopark	. . . . .	23
Botanisch stoepkrijten	. . . . .	24

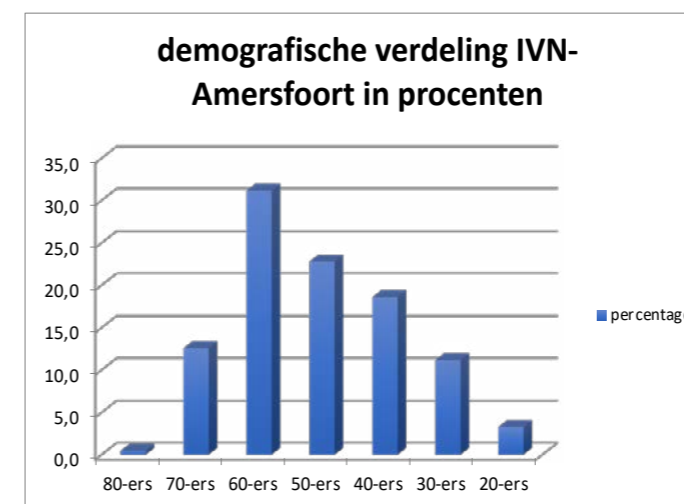
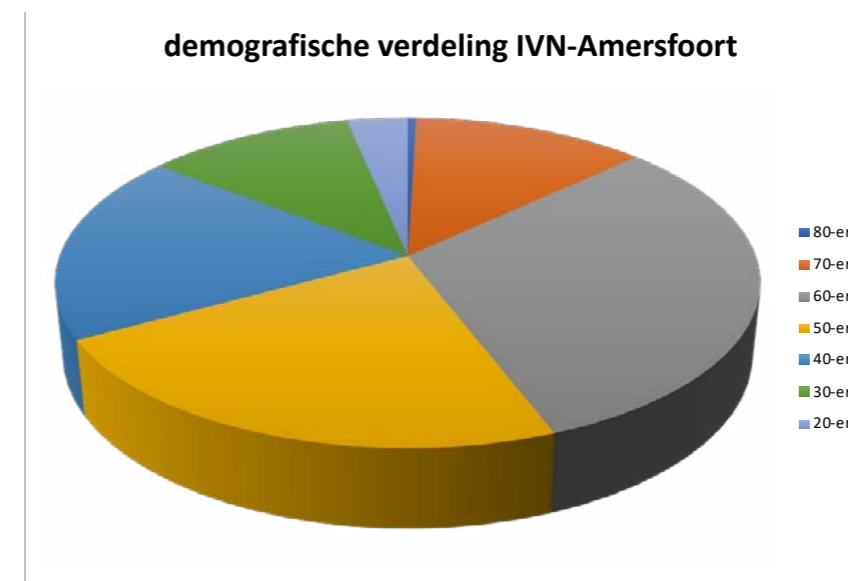
Inleiding & bestuur

Het jaar 2021 zullen we ons opnieuw herinneren als een coronajaar met als gevolg veel beperkende maatregelen. Slechts enkele Natuurexcursies konden doorgaan. De Natuurgidsenopleiding moest voor de tweede keer worden uitgesteld. De Nieuwjaarsbijeenkomst van januari werd een Najaarsbijeenkomst in september. Ook de werkgroepen Knotten en Handen uit de Mouwen moesten hun activiteiten tijdelijk stilleggen. Natuurlezingen en vergaderingen konden digitaal gelukkig wel doorgaan. En toen we in wat rustiger vaarwater zaten konden we in april meedoen aan de opruimactie van zwerfvuil in de Spoorwegdriehoek en aan World Cleanup Day in september. Al met al was het een rommelig jaar waarin de mensen nauwelijks met IVN de natuur in konden trekken. Dat hield de mensen niet tegen om dit wel massaal op eigen houtje te doen. Goed voor de mensen natuurlijk maar in de media verschenen berichten dat de natuur hierdoor wel erg onder druk kwam te staan.

Hoe staat het bestuur ervoor? Het afgelopen jaar zijn er wisselingen geweest. Ruud van Nus trad af als voorzitter. Ilse Wessels nam zijn plaats maar besloot in september om haar functie weer neer te leggen. Guus Sakkers, algemeen bestuurslid, verhuisde naar Spanje. Dit houdt in dat we nu twee vacatures hebben. We zijn dringend op zoek naar vrijwilligers die enthousiast worden van een bestuursfunctie.

Wat verder nog interessante ontwikkelingen zijn:

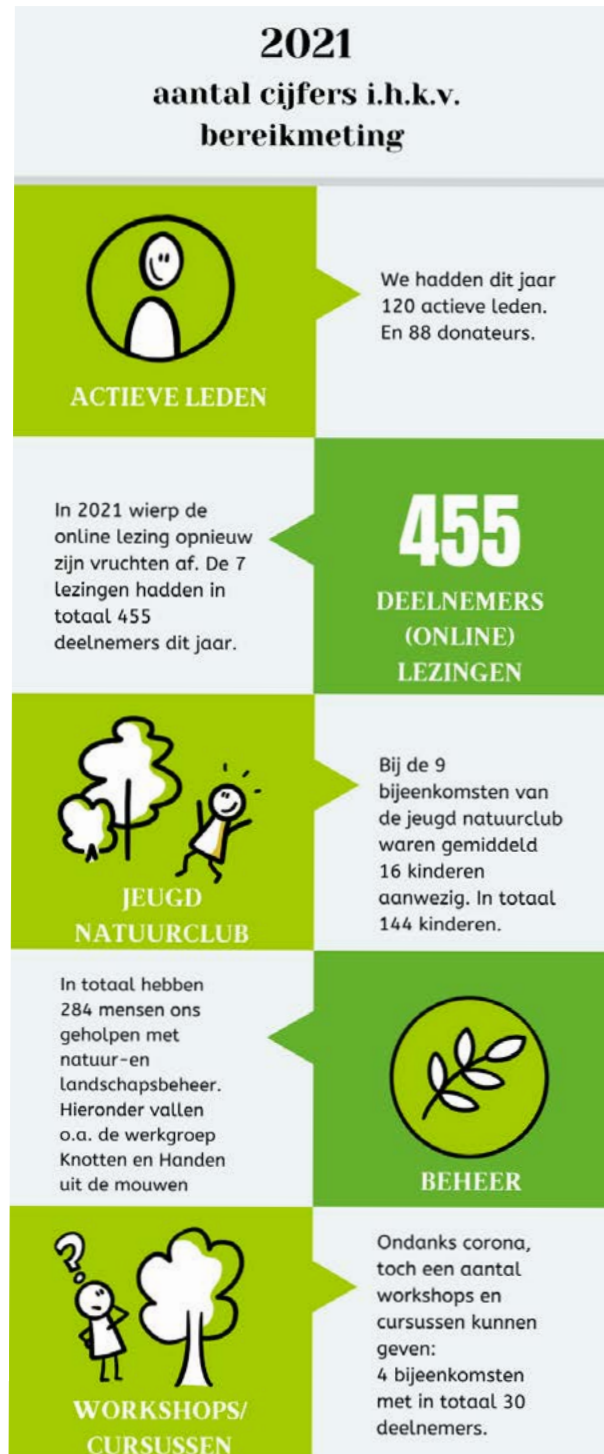
- * Dit jaar bestond IVN Amersfoort 45 jaar. Helaas konden we hier door corona geen aandacht aan besteden.
- * Financieel staan we er goed voor, de jaarcijfers zijn op te vragen bij de penningmeester.
- * Gevolg van de Natuurlezing van Louise Vet over biodiversiteit is geweest dat we nu een biodiversiteitsfunctionaris hebben in de persoon van Arno Kanters. Het is een nieuwe functie en Arno is enthousiast van start gegaan.
- * Guus Sakkers heeft een inventarisatie gedaan in onze regio om een beeld te krijgen van wat er allemaal al gaande is op het gebied van biodiversiteit. Dit vormde een mooie basis voor het werk van Arno.
- * Guus Sakkers heeft een aanzet geschreven voor een Sponsorbeleidsplan geschreven. Helaas ontbreekt het ons op dit moment aan capaciteit om dit verder uit te schrijven zodat vrijwilligers die hiermee aan de slag kunnen willen gaan.
- * De website is ons visitekaartje. Onze nieuwe webmaster Ruud van Veenschoten heeft samen met Manon Barendrecht de website geüpdate en zij blijven dat ook doen.
- * Dit jaar waren er vier jubilarissen n.l. Anneke Abma, Guus Sakkers, Wilma van Dijke, en nog een vierde persoon die verder geen aandacht wilde. Zij waren 25 jaar lid van IVN Amersfoort.

Aantal leden:

Datum	Leden	Huisgenootleden	Donateurs
Januari 2022	338	13	88

Cursussen

Door Gert Lodewijk

Het jaar begon slecht. Helaas moesten we de start van de Natuurgidsenopleiding afzeggen. Heel het voorjaar waren geen bijeenkomsten mogelijk. Pas in het najaar konden we echt actief worden. Eerst met een bijeenkomst voor Natuurouders. Een uitgestelde bijeenkomst van 2020. Een gezellige toegift! In oktober konden we twee informatieavonden organiseren voor de Natuurgidsenopleiding. Daarmee zijn we op 16 december met 24 deelnemers van start gegaan. Net op het ogenblik dat het Groene Huis 's avonds niet meer beschikbaar werd. Dus digitale lessen en op zaterdag kennismaken met een start excursie buiten. Nu in maart lijkt het een goede beslissing geweest want we draaien volop met enthousiaste cursisten.

Gert, Gerda, Marjan, Monique, Geke, Viveke.

Dank aan alle vrijwilligers die zich hebben ingezet in het afgelopen jaar. Wij hopen dat 2022 ons veel mooie natuurmomenten zal brengen.

Verder in het jaarverslag: je leest de verschillende jaarverslagen van de actieve werkgroepen en projecten van onze afdeling.

Groene groet,
Bestuur IVN Amersfoort
Peter Koblens – Manon Barendrecht - Henk Haas – Lenny van Valkenhoef

Duurzaamheid

Door Ruud Corduwener

De werkgroep Duurzaamheid kent een wat andere opbouw dan de meeste IVN werkgroepen. Er zijn nl 3 projecten die ik alleen of met iemand samen coördineer, te weten de diersporen-groep en De Proeftuin Academie IVN.

Diersporen onderzoek

We beschikken over 2 wildcamera's van IVN en nog twee andere camera's en hebben ons in 2020 volledig gericht op de dassen en de boommarters. Overigens zijn die camera's altijd het sluitstuk na (soms dagenlang) sporenonderzoek. In 2020 hebben we het werk steeds gedrieën gedaan; er zijn andere geïnteresseerden maar door corona was het niet mogelijk/gewenst om met meer mensen het veld in te gaan.

We hebben weer de dassen en boommarters gemonitord in Park Randenbroek en bij het O.L.V. ter Eem Klooster.

Verder ook weer nieuwe burchten en pijpen aangetroffen in de Spoorwegdriehoek.

Dit stuk natuur zou door de gemeente een meer beschermde status krijgen, door mountainbikers en honden te weren t.b.v. de aanwezige fauna.

Er was in de loop van jaren heel wat afval gedumpt (van tenten t/m brommers).

Daarom hebben we met een flinke groep IVN vrijwilligers een halve dag afval geruimd, wat daar later door de Rova is opgehaald.

Helaas werden de borden 'Verboden voor honden' al binnen een dag onherstelbaar vernield door het publiek. En ook is het van een gedeeltelijke afsluiting nooit gekomen.

De Proeftuin Academie (zie <https://www.facebook.com/groups/1696769590601283/>)

De Proeftuin Academie (PA) in Amersfoort enthousiasmeert al sinds 2016, inwoners om de eigen (moes)tuin/balkon in te richten volgens de permacultuur principes.

Permacultuur betekent met de natuur meewerken. Eerst slim ontwerpen en dan de natuur zijn werk laten doen, zoals in een natuurlijk bos.

De PA is een leercirkel waarin we mét en ván elkaar leren door studie en vooral door te doen. We zijn met ca 7 mensen. De groep komt alle seizoenen in de theetuin den Heyligenberg bij elkaar op de vrijdagmiddag. Daar hebben we een perceel grond wat we stukje bij beetje omvormen tot een voedselbos-tuin.

Het studiegebied van de PA is breed; niet alleen het werk in tuin en natuur, maar ook ambachtelijke technieken zoals fermenteren en drogen van voedsel horen daarbij.

Evenals het onderzoek naar de biologische samenstelling van de grond in een gebied of tuin. Soms met behulp van microscopen in een bio-lab.

Net als in 2020 hebben we in 2021 veel tijd besteed aan het optimaliseren van de bodem.

O.a hebben we grote delen van de tuin afgedekt met grote stukken karton en mulch van houtsnippers en blad. Dit om ongewenst gras en onkruiden te onderdrukken en tegelijk een schimmeldominante bodem te stimuleren.

Ook hebben we weer struiken en boompjes aangeplant; de voedselbostuin neemt daarmee steeds meer vorm aan.

Stropotjes vormen in de Proeftuin een veilig onderkomen voor lieveheersbeestjes en oor kruiers, die ons helpen de luizenstand in toom te houden. We maakten een instructiefilmpje hoe die stropotjes te maken t.b.v. een bewonersinitiatief in het Soesterkwartier.

En in april deden we in de Proeftuin mee aan de Nationale Bijentelling.

De Proeftuin is, net als de theetuin, geopend voor bezoekers.

Tot slot heb ik t.b.v. de IVN lezing van Louise Vet over vergroting van de biodiversiteit, de duurzame initiatieven op dit vlak in Amersfoort in kaart gebracht.

Ruud Corduwener

Handen uit de mouwen

Jeugdnatuurclub

Door Maurice Siteur

2021 was corona andermaal een spelbreker. Vooral begin 2021 heeft dit gevolgen gehad voor het aantal keren dat de groep kon werken.

Er is op 9 zaterdagen gewerkt, waarbij de aandacht vooral op de Amerikaanse eik is gericht met per perceel accent verschillen. Op 1 zaterdag 300 beuken geplant.

De opkomst was met gemiddeld 11 wat lager dan andere jaren – komt denk ik door de uitgestelde vakanties en blessures.

Voor het materiaal snoeischaar en hesjes gekocht.

Leden geworven en dat was redelijk succesvol. 6 nieuwe leden aan de lijst van deelnemers toegevoegd. Ik had echter ook last van een aantal blessure gevallen en afvallers.

25 is een aardige indicatie van de echte werkers/actieve leden. Netto 1 meer dan vorig jaar en dus blijft werven van belang.

Van de gemeente einde jaar een leuk natuurboek gekregen en binnenkort krijgen we veiligheidsschoenen.

Al met al een prima jaar, waar we als werkgroep trots op kunnen zijn.

Maurice Siteur

Trekker van de werkgroep

Door Christel ter Maat

In **januari en februari** waren er geen bijeenkomsten vanwege een lockdown. In januari hebben we een speurtocht uitgezet in Birkhoven die de kinderen zelf konden lopen met hun ouders en in februari gaven we een prijs aan het kind met de beste sneeuwfoto en het beste wintermannetje (van natuurlijke materialen).

We gingen pas **13 maart** voor het eerst weer op pad. We verzamelden in Nimmerdor waar Maurice Siteur de kinderen vertelde over het werk van IVN werkgroep Nimmerdor. De werkgroep staat met regelmaat het bosbeheer van Nimmerdor bij met snoeien en aanplanten. De kinderen mochten ook zelf de handen uit de mouwen steken. In groepjes hebben ze heel hard gewerkt en o.a. jonge Amerikaanse eiken verwijderd.

Op **10 april** werden we verwelkomd aan boord van de Eemlijn, de fietsboot die over de Eem naar het randmeer vaart en onderweg diverse opstappunten heeft. Door Covid zaten ze met een uitgesteld programma en ze waren bereid hun eerste proefvaart van het jaar te delen met de kinderen van de jeugdnatuurclub. Gewapend met verrekijkers hadden 14 jonge vogelspotters vanaf de boot een goed uitzicht op vogelrijke natuurgebieden. Ook leerden de kinderen over de Eem, de omgeving en de bruggen van de schipper. De verschillende begeleiders van de natuurclub deelden hun kennis over vogels en wezen de kinderen op de bijzondere plekken die we passeerden. Bij Baarn keerden we weer om, een fantastische ervaring rijker.

Op **8 mei** verzamelden we buiten bij het Groene Huis. We deden een opwarm spelletje, waarbij de kinderen de bestuiving nabootsten (als bijtjes stuifmeel verplaatsen). We bekeken de anatomie van een bloemenkroontje van dichtbij door het deels door te snijden en de blaadjes eraf te laten plukken. Daarna nam de imker uit ons midden, Madelon, twee keer een groepje mee naar de bijenstal om over haar passie te vertellen, terwijl Christel de andere kinderen liet zien hoe zij betrokken is bij project TIM waarvoor zij nachtvlinders telt met behulp van een LED-emmer. Caroline liet de kinderen zien dat er ook andere insecten (soms erg op een bij lijkend) druk met bestuiven zijn, en dat dat soms kan leiden tot een minder goed resultaat. Ze had 'buitenbeentje-appels' meegenomen die we vervolgens als tussendoortje hebben opgegeten.

Op **12 juni** hadden we ons eindfeest bij het Elisabeth Groenpark. Verdeeld in groepjes begonnen we met een dierenzoek-wandeling met bijbehorende quizvragen. Daarna deden we een water-estafette met hindernissen. Balancerend over een boomstam, wiebelbrug en via een uitkijktoren en waterrand moesten de kinderen een bakje water zo vol mogelijk weer ingeleverd worden. We lunchten bij de natuurspeelplaats en we maakten een "fireball", waarmee we vervolgens zo hoog mogelijk mee probeerden te slingeren. Het was, mede dankzij het lekkere weer, een zeer geslaagde bijeenkomst.

Op **11 september** kwamen we na de zomervakantie weer bij elkaar in de Bokkeduinen. We gingen op sporenjacht. We deden dat in alle rust vanwege de aanwezigheid van dassen in het gebied. We hebben stil gestaan bij bloemen en struiken. We zagen sporen van muizen, dassen, mollen, vos, kevertjes en wantsen. De prooiplaats van een vos vonden de kinderen indrukwekkend en ook de vele dassenhollen werden bewonderd. Verderop het bos in gaf losliggend hout ons de mogelijkheid om met de kinderen te bouwen aan een brug over een geul. Dit gaf veel plezier en de iedereen werkte goed samen. Uiteindelijk was de brug stevig genoeg om iedereen veilig naar de overkant te laten klimmen.

Op **2 oktober** gingen we met Leendert Smit op zoek naar paddenstoelen in Nimmerdor. De verwachtingen om veel paddenstoelen te treffen waren bij voorbaat niet hoog. De dagen waren droog en dat zou een oorzaak kunnen zijn van een latere groei. We struinden tussen de beuken en de grote resten van boomstronken die her en der liggen, en vonden toch nog veel verschillende soorten kleine paddenstoeltjes. Ook zagen we erg veel aardappelbovisten. Leendert toont ons een zeldzaamheid, een grote witte kammetjesstekelzwam. De kinderen zijn druk met spiegeltjes, loepen en zoekkaarten. Aan het eind van de ochtend blijkt dat er toch nog een heel behoorlijk aantal soorten paddenstoelen gevonden is.

Op **13 november** maakten we een "keigoede" wandeling door het centrum van Amersfoort. Met behulp van krijt en stift maakten de kinderen eerst een "happy stone". We gingen daarna op pad. In de stad zagen we dat leven van zo'n ruim 300 miljoen jaar geleden nu zichtbaar is als fossielen in de grote hardstenen platen, die gebouwen, stoepanden, vensterbanken, trappen en dergelijke sieren. We liepen verder de stad door om ons te verbazen bij gladgeslepen gevelstenen waarbij verschillende glimmende mineralen zichtbaar werden. Nabij de Varkensmarkt stopten we bij de granieten "Baadster en Torser" en kregen de kinderen een zoekkaart om zelf fossielen in de hardsteen te ontdekken. Bij de Amersfoortse Kei kon iedereen meeluisteren naar de geschiedenis van de steen met Everard Meyster in de hoofdrol.

De begeleiding heeft een wisseling ondergaan. Lucy Browne is gestopt met de werkgroep. We bedanken haar voor haar jarenlange medewerking. We hebben Mitchell verwelkomd als nieuwe begeleider. Het ledental van de natuurclub blijft groeien. Er staan nu 28 kinderen ingeschreven en de opkomst ligt tussen de 15 en 20 kinderen per bijeenkomst.

Dank aan alle kinderen, ouders en Maurice, de medewerkers van de Eemlijn en Leendert.

Wergroep IVN Jeugd,
Caroline, Brigiet, Madelon, Manon, Mitchell en Christel

Door Ananda Hunsche

Allereerst hebben we dit 2e deel van het knotseizoen geen echte regendagen gehad. We hebben lekker door kunnen werken aan een houtwal en singel dwars op het spoortje in Leusden. En 2 singels met elzen afgezet waar een groep schooljeugd niet aan toe kwam door coronaregels. Overblijfsel van deze virusperiode is helaas dat we nu niet meer centraal koffie en iets lekkers regelen voor in de pauze van onze werkdagen.. De laatste werkdagen was het uitzonderlijk lekker weer. De kievieten, pinksterbloemen en irissen kwamen al heel voorzichtig tevoorschijn. Aan het eind van de laatste werkdag als ultieme afsluiting, weer de heerlijke erwtensoep van Hettie aangeboden gekregen van het Ivn bestuur..

Natuurexcursies

Door Mary Schiffer en Wil Schonewille

Het afgelopen jaar heeft ook de werkgroep Natuurexcursies wederom hinder ondervonden van het Coronavirus. Dit jaar zijn er daardoor minder excursies georganiseerd. In Juli, augustus, september en oktober konden de geplande excursies, na aanmelding, wel doorgaan.

Het aanmelden en dit bijhouden kost extra inspanning, maar zo konden wij toch deelnemers in onze mooie omgeving rondleiden. Ook zijn er diverse excursies op verzoek gegeven, altijd leuk om te doen en goed voor de afdelingskas.

Via Facebook, hebben we de trouwe volgers regelmatig op de hoogte gehouden van bijzondere vondsten of wetenswaardigheden. Ook na de excursie en voorafgaand aan een excursie is er goed gebruik gemaakt van Facebook en Instagram.

Ons gidsenoverleg in maart is digitaal gehouden. In september konden we gelukkig weer vergaderen in het Groene Huis. Het is veel prettiger om elkaar persoonlijk te zien en spreken. De nieuwe voorzitter was gekomen om kennis te maken, dat werd door de aanwezigen zeer gewaardeerd. De halfjaarlijkse excursie agenda werd, volledig onder voorbehoud van de coronamaatregelen, opgesteld. Niet gehouden excursies worden doorgeschoven naar een volgende gelegenheid. Tijdens de vergadering in september hebben we persoonlijk afscheid genomen van Arno Kanters als gids. Hij blijft zich, als functionaris biodiversiteit, wel inzetten voor de afdeling. Theo van de Water is ook gestopt, hij blijft beschikbaar op verzoek. Wij danken beide heren voor hun inbreng de afgelopen jaren.

Het jaarlijkse gidsenuitje is dit jaar niet doorgegaan. We hopen dat volgend jaar in te kunnen halen.

De wekelijkse Opmerkelijke Wandeling is nog steeds elke dinsdag op Schothorst. Wie wil komt mee. Via de OW groepsapp worden de vondsten gedeeld. Leuk om te zien dat je dan toch anders gaat kijken naar het gebied, en ook waarneemt dat het verschijnen van soorten planten en grassen op een ander tijdstip plaatsvindt dan het jaar ervoor. Net iets vroeger of later.

Voor 2022 staan er weer nieuwe ideeën op de agenda en zullen wij, zodra het weer kan belangstellenden rondleiden in onze mooie omgeving. We hebben besloten dat het aanmelden voorlopig noodzakelijk blijft, om de regels te kunnen toepassen, maar ook omdat het gidsen op deze manier goed is bevallen. Je hebt meer contact en kunt je verhaal beter kwijt in een kleinere groep. De nieuwe opleiding voor de IVN natuurgidsen is gestart en gidsen van onze werkgroep zijn betrokken bij het cursusprogramma. Zo hebben we op de introductiedag, een kennismakingsexcursie gegeven op Landgoed Schothorst.

Kortom ook voor het komende jaar weer volop nieuwe uitdagingen voor de werkgroep Natuurexcursies!

Mary Schiffer en Wil Schonewille

Natuurlezingen

Door Anneke Abma

Het tweede Corona-jaar, 2021, nóg een jaar van onzekerheid, uitdagingen en experimenteren. Boven verwachting dat alle zeven geplande lezingen konden doorgaan! Het eerste deel van ons programma (jan tm apr) vond geheel online plaats. Na de versoepelingen van de Coronamaatregelen zijn we 'hybride' gegaan; de spreker gaf de lezing via Zoom, maar was wel fysiek aanwezig in Het Groene Huis in gezelschap van een beperkt publiek. Dat bracht ons op een gemiddelde van toch nog 65 deelnemers per lezing. Daarvan was opvallend genoeg het grootste deel toen we alleen online waren: gemiddeld 80! Los van het onderwerp van de lezing, online heb je een groter bereik.

Uitschieters waren de lezingen van Wim Knol over Den Treek en van Louise Vet over Deltaplan Biodiversiteitsherstel. Voor de lezing van Louise Vet hebben we het Zoom-account van IVN zelfs ge-upgrade van 100 naar 500, omdat het onderwerp super actueel was/is en we meer dan 100 belangstellenden verwachtten.

In **januari** verwelkomden we online Henk Siepel die een lezing gaf over de afname van insecten en de gevolgen hiervan. Niks nieuws, zou je zeggen, desalniettemin is die afname heel confronterend. Was nota bene nieuwsitem in het zes-uur-journaal die avond!

In **februari** was viroloog Puck van Kasteren online te gast met een heel heldere, educatieve lezing over virussen. Virussen in het algemeen. Bewust algemeen en niet specifiek over het alom heersende Covid-19 virus. Nieuwe ervaring voor WNA: hooligans die de lezing verstoren! Tja, dat kan als je online bent ... Maar spreker en organisatie bleven kalm en de verstoring was snel afgedaan; een nieuwe wereld. In het kader van het jaarthema 'Ode aan het landschap' sprak landschapsecoloog

Wim Knol in **maart** over de natuurontwikkeling en -herstel in Den Treek, in de vier natte delen van het landgoed. Zoals meestal bij lezingen over natuurgebieden rond Amersfoort, was er grote belangstelling. Het maximum aantal deelnemers (100) keek en luisterde mee. De chatroom werd goed benut. Het publiek voelde zich merkbaar betrokken.

De zoomlezing van Louise Vet in **april** over 'haar' Deltaplan Biodiversiteitsherstel werd ook goed bezocht, zij het minder dan verwacht: 'slechts' 100 deelnemers. Louises niet aflatende optimisme, doorzettingsvermogen en enthousiasme heeft in Amersfoort geresulteerd in een afdelingsbrede inventarisatie door Guus Sakkers van activiteiten op het gebied van biodiversiteit. Arno Kanters gaat ermee aan de slag als nieuwbakken biodiversiteitsfunctionaris, een nieuwe functie in het Algemeen Bestuur (!). Hoe en met wie kan IVN samenwerken ter verhoging van de biodiversiteit. Een mooie spin-off van de WNA-lezing.

De lezing in **september** was aanleiding om te experimenteren met de hybride-vorm, een combinatie van online lezing via Zoom terwijl de spreker zijn lezing live geeft vanuit HGH. Natuurfotograaf Hans van Zummeren was een van de sprekers die zijn lezing per se met publiek erbij wilde geven. Met inachtneming van de anderhalve meter mochten toen ook mensen fysiek aanwezig zijn, max 26. Het werden er 19, uitgenodigd door Hans zelf; een besloten bijeenkomst.

Hans lichtte zijn foto's toe uit de selectie die hij gemaakt had van alles wat vliegt: vogels, vlinders, libellen en andere insecten. Over elk dier, de locatie en het maken van de foto had Hans wel iets bijzonders te vertellen. Zoveel dat we ver over de tijd gingen, maar daar had het publiek in de zaal helemaal geen moeite mee en de mensen thuis ook niet.

De **oktober**-lezing was geweid aan de ontwikkeling van Elisabeth Groen, het nieuwe stadspark op het terrein van het oude Elisabeth Ziekenhuis. Lia Bouma, al vele jaren betrokken bij Elisabeth Groen, gaf een boeiende presentatie, ook in 'besloten hybride-vorm', over de bijzondere samenwerking tussen burgers en gemeente en wat dat Amersfoort voor een bijzonder stadspark heeft opgeleverd. De lezing is opgenomen en was enige tijd te zien op de website van Elisabeth Groen.

In **november** gingen we voor het eerst weer helemaal los, wel in combinatie met Zoom. Er mochten 50 bezoekers binnen, zonder reserveren. Maar er waren er maar weinig. Was men nog voorzichtig? Of leek het onderwerp stoffig? Fossiele schelpen onder de loep klinkt misschien stoffig, maar Bas de Wilde, die als jonge jongen al schelpen verzamelde, hield er een heel onderhoudend en zelfs spannend verhaal over. Want het zou zo maar kunnen dat de schelp die je op het strand vindt miljoenen jaren oud is! Hij liet talloze voorbeelden zien (digitaal) en maakte er een quiz van welke van de twee gepresenteerde schelpen is recent, welke fossiel. Veel interactie met zaal, slechts 2 vragen via de chat. Ook had Bas een flinke tafel vol fysieke voorbeelden, maar daar konden de thuisblijvers natuurlijk niet van meegenieten. Na afloop bleef er klein clubje plakken; was weer even ouderwets nakletsen, heerlijk.

Al met al was 2021 voor de werkgroepleden best een zwaar jaar. Door de Corona-aanpassingen veranderde het organiseren van karakter, veel techniek, andere vaardigheden. En het contact met de bezoekers en de spreker werd gemist, de lol was er een beetje(boel) vanaf. Ook het gezellige netwerken wat altijd in de koffiepauzes gebeurde, werd gemist.

Normaal overlegt de werkgroep twee maal per jaar, gezellig bij iemand thuis. Ivm de maatregelen dit jaar twee extra overleggen. Op een na waren ook de overleggen online. De try-out voor de hybridelezingen was in HGH. En tussendoor hadden we nog een gezellig, informeel samenzijn op het terras van HGH, mocht net weer, begin juni. We namen afscheid van werkgroeplid Rien Jans.

In ons laatste overleg concludeerden we dat de meerwaarde van de hybride lezingvorm maar betrekkelijk was; voor de thuisblijvers was het vaak niet goed te volgen wat er in de zaal gebeurde. Daarbij was het organiseren extra gedoe voor de werkgroep. We besloten daarom er verder van af te zien en zolang nodig alleen digitaal te gaan.

In 2021 waren er een paar wijzigingen in de samenstelling van WNA. Ik meldde al dat Rien Jans ons verlaten heeft. Hij is opgevolgd door Jaap Vos, ook van de Vogelwacht Utrecht. Fenneke van der Vegte is als stadsecoloog opgevolgd door Dorien Roubos. De andere werkgroepleden: Kees van Wegen (KNNV), Kees de Heer (KNNV, IVN), stadsecoloog Willem Kuijsten (Gemeente Amersfoort), Renée van Assema (KNNV, IVN) en Anneke Abma (IVN). En Ans Dijkstra (IVN) zette weer de koffie die paar keer dat we publiek hadden.

ROM (Ruimtelijke Ordening & Milieu)

Door Olav-Jan van Gerwen

Van webinar naar webinar

Ook 2021 was helaas weer een weinig inspirerend Corona-jaar. We konden als werkgroep Ruimtelijke Ordening en Milieu (ROM) slechts 1x fysiek bij elkaar komen. Daarnaast een enkele keer digitaal overleg. Onze belangrijkste activiteit was het aanschuiven bij webinars. En dat waren er best veel, over best belangwekkende onderwerpen. Zo hebben we deelgenomen aan een webinar 'Omgevingsvisie en de Regionale Energie Strategie Amersfoort'. En aan een (digitaal) 'gesprek' met de gemeente over het groencompensatiebeleid en natuurinclusief bouwen in Amersfoort. Ook het Oostbroek-webinar over de nieuwe Omgevingswet in juni 2021 was de moeite van het bijwonen waard.

Letterlijk heel inspirerend was het inspiratieboek 'Vanaf de Eem gezien', waarvan we begin van het jaar een exemplaar kregen toegestuurd. Het resultaat van een burgerinitiatief dat begin 2020 was gestart en waarin we actief hebben meegedacht. In de zomer-editie van de Natuurkijker hebben we uitgebreider bij de inhoud van het Inspiratieboek stilgestaan.

Sinds het uitkomen van de Groenvisie van de Gemeente Amersfoort in 2016 (ruim 5 jaar geleden alweer!) proberen we de implementatie van de Groenvisie nauwlettend te volgen en als het even kan te stimuleren. Ook hier in het afgelopen jaar weer vooral door actieve inbreng in webinars 'Groenvisie in Vogelvlucht'.

Ook interessant was een beperkte, snelle bijdrage aan een inspraak van Kees de Heer namens IVN Amersfoort in de Gemeenteraad over de Visie Utrechtse Heuvelrug Zone. Daarbij hebben we er vooral op aangedrongen bij de ontwikkelingsplannen voor de Heuvelrug Zone een integrale gebiedsbenadering te hanteren (en dus niet alleen het vraagstuk van de woningbouw-opgave te adresseren) en de ontwikkelingen zorgvuldig in te passen in de Omgevingsvisie en Groenvisie van de gemeente Amersfoort. Met een hartenkreet tot slot: vergeet niet rekening te houden met – of nog beter: benut - het lopende burgerinitiatief om van de Heuvelrug een Geopark te maken, vanaf de Grebbeberg tot aan het Gooi. In de eerder genoemde zomer-editie van de Natuurkijker staat verder toegelicht wat dit burgerinitiatief concreet inhoudt.

Functionaris Biodiversiteit

Een ontwikkeling waar we heel blij mee zijn is dat eind 2021 Arno Kanters de werkgroep ROM is komen versterken, als kwartiermaker/functionaris biodiversiteit. Het IVN-bestuur had hem gevraagd die rol binnen IVN Amersfoort op zich te nemen, daartoe in belangrijke mate geïnspireerd door de lezing van Louise Vet (april 2021) over het Deltaplan Biodiversiteitsherstel. Wat het precies moet gaan worden en hoe een functionaris biodiversiteit daar het beste invulling aan kan geven, daarover gaat Arno met de diverse IVN-werkgroepen in gesprek. Op basis van zijn bevindingen zal hij vervolgens een voorstel aan het bestuur voorleggen. De eerste contacten zijn veelbelovend. Smaakt naar meer!

En in 2021 waren we weer actief in de redactie van de Natuurkijker en in de Raad van Toezicht van de Natuur en Milieufederatie Utrecht (NMU).

We kijken reikhalzend uit naar nieuwe, verantwoorde bewegingsvrijheden. Moet toch kunnen lukken in 2022 ...

Olav-Jan van Gerwen, Wil Schonewille, Paul Camps en Arno Kanters

Vleermuizen

Door Willem Berger

De Vleermuizen werkgroep heeft gelukkig weer wintertellingen kunnen doen. Aantal vleermuizen die geteld zijn was minder dan in 2019. Mede ook omdat in Leusden een bunker open gebroken was helaas. Hierdoor verstoring opgetreden en stuk minder vleermuizen in de bunker. In de nazomer de transecttellingen gedaan die zijn zonder problemen verlopen.

In Leusden is het soorten management plan opgestart. Dit betekent dat er een plan opgesteld gaat worden om locaties van beschermde diersoorten zoals de vleermuizen in kaart te brengen. Zodat die plekken in de toekomst gespaard kunnen worden als er na isolatie plaats vind en/of dat er compensatie toegepast kan worden. Gemeente Leusden heeft dit plan geïnitieerd en het wordt uitgevoerd door bureau Viridis.

Wellicht hebben we voor de zomer periode in 2022 vrijwilligers nodig om ochtend en avond vleermuis waarnemingen te gaan doen.

Lieveheersbeestjes

Geopark

Door Kees de Heer

Het coronavirus heeft het lieveheersbeestjesproject op de Amersfoortse basisscholen flink in de war gegooid. In 2020 ging het project op geen enkele school door, in 2021 is het project uitgevoerd in vier klassen van twee verschillende scholen. Alle leerlingen waren zeer enthousiast en van de leerkrachten mogen we gerust vaker terugkomen. Het kostte dit jaar wel veel moeite om een plek te vinden waar alle scholieren gemakkelijk een of meer lieveheersbeestjes konden vangen. Beide scholen hadden wel een 'groen schoolplein', maar geen struiken met veel bladluizen. Overigens is het vooruitzicht voor 2022 buitengewoon gunstig, want via het CMNE Schothorst hebben twaalf scholen ingetekend voor de periode mei-juni 2022, en daar zitten genoeg scholen tussen met twee of drie klassen.

Door Kees de Heer

Aanvankelijk waren er twee burgerinitiatieven die naast elkaar bezig waren om voor de heuvelrug de Unesco-status van 'Geopark' te verwerven. De ene werkgroep richtte zich alleen op het Noord-Hollandse deel, namelijk op de Gooi- en Vechtstreek. De andere werkgroep richtte zich op de gehele heuvelrug, van Grebbeberg tot Gooimeer. Deze twee groepen zijn nu in elkaar geschoven, onder de naam 'Geopark Heuvelrug Gooi en Vecht'.

In nauwe samenwerking met het Geopark Heuvelrug Gooi en Vecht proberen we vanuit het IVN een werkgroep van de grond te krijgen, waarin alle acht IVN-afdelingen van de Utrechtse Heuvelrug en het Gooi met een of twee vertegenwoordigers meedraaien. Deze werkgroep probeert een uitgebreid excursieprogramma en publieksacties van te grond te krijgen, natuurlijk in samenspraak met alle landschapsgidsen uit alle afdelingen. In het najaar van 2021 is het gelukt om alle IVN-afdelingen te mobiliseren, alle afdelingen gaan inderdaad meedoen. We hebben op zaterdag 4 september 2021 een geslaagde inspiratiebijeenkomst georganiseerd in Museum Hofland in Laren en op vrijdagavond 10 september 2021 kregen we een boeiende rondleiding op het Zwerfsteneneiland in Maarn. De onderlinge uitwisseling van kennis en ervaring is op gang gekomen. We zorgen op deze manier voor een actief netwerk, voor een grote groep landschapsgidsen die samen een mooie serie geoparkexcursies kunnen geven.

Botanisch stoepkrijten

Door Kees de Heer

We hebben voor de IVN-excursie van 18 juli 2021 over stadsnatuur volop gestoepkrijt in de Amersfoortse binnenstad. Helaas was het clubje van de Golfbreker toen al op vakantie, dus het is niet voor de lokale omroep geweest. Ons werkgroepje is van plan om voortaan jaarlijks twee of drie keer op grote schaal te stoepkrijten, met de nodige publiciteit erom heen.